

Tidningen

SVENSK TORV

Nr. 3/2019

S.8-9

Efterbehandling
ger biologisk mångfald

S.6-7

Skogsplantor
planteras i torv

S.4-5

Nya rön om
vitmossodling

S.10

Torven borde vara
hetare i Almedalen

Tidningen Svensk Torv ges ut av Branschföreningen Svensk Torv i 6.500 exemplar och riktar sig till beslutsfattare, politiker, företag, föreningar och opinionsbildare samt medlemmar (se sid 11) och intresserade. Tidningen medföljer även som bilaga i tidningen Bioenergi.

Nr 3 2019

Chefredaktör

Ingrid Kyllerstedt, Svensk Torv
ingrid.kyllerstedt@svensktorv.se

Redaktionsråd

Leif Olsson, Neova
Rita Larsson, Neova
Pia Holmberg, Hasselfors Garden

Produktion och layout

Katarina Magnusson,
Balanserad Kommunikation

Omslagsbild: Ingrid Kyllerstedt

Tidningen och mer information

www.svensktorv.se

Svensk Torv
Arenavägen 33
121 77 Johanneshov
info@svensktorv.se

Branschföreningen Svensk Torv är en samarbetsorganisation för torvproducenter och användare av torv för energiändamål, i yrkesmässig trädgårdsodling och hobbyodling som substrat och jordförbättring samt som strö inom djurhållning. Syftet är bland annat att informera om torv och verka för att torv och torvmark förvaltas på ett hållbart sätt.

Svensk Torv ger ut denna tidning och har en egen sida i fyra nummer av tidningen Viola samt publicerar nyheter och artiklar på www.svensktorv.se och www.torvforsk.se och Facebook.

Vi kan påverka framtiden

Sveriges nationella energi- och klimatplan, NEKP, håller på att utformas just nu. Den beskriver hur Sverige ska bidra till att nå de mål EU satt upp på energi- och klimatområdet. Därför bjöd Energimyndigheten som har ansvaret för planen, in till ett informationsmöte om planen, då även Sveriges bidrag till total andel förnybar energi 2030 skulle diskuteras.

Svensk Torv har tidigare lämnat skriftliga synpunkter på utkastet som var skrivet på engelska. Såväl vi som Svebio skrev i remissvaren att dessa dokument med så mycket facktermer och komplicerade tekniska data borde i demokratis namn varit på svenska. Denna kritik har de ansvariga tagit till sig, det nya, slutliga utkastet kommer vara på svenska.

Annars känns det som om mycket av det vi och andra organisationer framför i våra remissvar inte blir noterade eller uppmärksammade. Det är upp till handläggarna att samla ihop synpunkterna och se till att de blir granskade och antingen bifalls eller kasseras. I en demokrati måste vi känna förtroende för att detta görs, men ibland känns det som om alla omsorgsfullt utformade remissvar skrivs förgäves.

I detta fall fick vi som var där veta att Energimyndigheten kommer sammanställa de skriftliga synpunkterna i samband med att den överlämnas till Regeringskansliet. Myndigheten kommer inte att ta ställning till dem. Därför får vi se vad handläggarna på departementen som

är inblandade i arbetet gör med våra remissvar. Som så många gånger förut vet vi inte vad som händer med denna så kallade skriftliga konsultation.

I det politiska påverkansarbetet gäller det att vara uthållig och ta de tillfällen i akt som ges när promemorior, planer med mera sänds på remiss eller skriftlig eller muntlig konsultation. Det är vår demokratiska möjlighet att påverka beslut som berör vår bransch eller hela landet. Men för att våra synpunkter ska väga tungt bland alla de som inkommer gäller att vi har forskning och fakta som ligger till grund för våra påståenden. Det är därför vi genom forskningsstiftelsen Svensk Torvforskning stöttar olika projekt.

I detta nummer berättar vi om ett forskningsprojekt om sphagnumodling. Projektet är viktigt och spännande att följa. Svensk, hållbart skördad torv från dränerade marker spelar en avgörande roll, både för klimatet och för kommande planer som ska skickas in till EU eftersom markanvändning och livsmedelssäkerhet är några av våra största utmaningar.

Ingrid Kyllerstedt
Ansvarig för politik och kommunikation

Välkommen på höstmöte!

Höstmötet hålls i år den 13-14 november i tankesmedjan Fores lokaler på Kungsbroplan 2 i Stockholm, www.fores.se.

Höstmötet kommer att innehålla årsmötesförhandlingar, workshops och föredrag bl a av Fores klimatexperter.

Läs mer på medlemsidorna www.svenstkorv.se.

Följ oss på Facebook @svensktorv Du har väl inte missat att Svensk Torv finns på Facebook. Gilla och dela sidan så att vi får många följare och kan sprida viktig branschinformation och påverka politiker och beslutsfattare.

Till minne av Claes

Foto: Gusstav kron, Giverton

Claes Rülcker, VD för Branschföreningen Svensk Torv och Forskningsstiftelsen Svensk Torvforskning, har under sommaren avlidit efter en tids sjukdom.

Claes var uppvuxen i Värmland med skogsbruk och jakt och valde att utbilda sig till jägmästare. Under sin utbildning fick han många tillfällen att fördjupa sig både praktiskt och teoretiskt i skogsvård.

Claes hade lätt för naturvetenskap och matematik och funderade en tid på att bli forskare, men började istället arbeta på olika skogsföretag. Han var även duktig på att kommunicera och arbetade en tid som informationschef för skogsfrågor då hans talang för att sprida kunskap och inspirera sin omgivning fick blomma ut.

När han kom till Torvproducentföreningen och TorvForsk som VD 2011 var steget därför inte långt till att förbättra informationen genom att starta en tidning och hemsida, som nu är föreningens viktigaste kommunikationskanaler. Han förstod också tidigt att namnet måste ändras för att täcka in alla sorters medlemsföretag, inte bara producenter, och föreslog därför namnet Branschföreningen Svensk Torv som föreningen heter idag.

Claes Rülcker var den som initierade den klimatforskning som nu är ett

centralt argument för fördelarna med ett svenskt hållbart torvbruk. Med sin förmåga att uthålligt och noggrant, likt en forskare, räkna på olika scenarier såg han hur nivåerna av CO₂-utsläpp från dränerad torvmark kunde bli ett viktigt argument i torvdebatten. Tillsammans med sin före detta lärare på Skogshögskolan, professor Mats Olsson, sammanställde han en klimatrapport som publicerades i TorvForsk och som fått stor betydelse.

Claes var en närvarande och lyssnande ledare som genom att bjuda på sig själv och vara öppen mot sin omgivning fick människorna i sin närhet att känna sig sedda och trygga. Det tråkiga blev roligt och intressant i Claes närvaro. Han var prestigelös och erkände misstag, men kunde också ta strid när det gällde.

I kontakterna med ledande politiker, forskare och organistaioner gav han ett kunnigt och seriöst intryck och kunde ge sakliga svar på frågor samtidigt som han på ett lättfattligt sätt förklarade komplicerade torv- och klimatfrågor. Han skrev allt från krönikor till remissyttranden med samma stringens och gärna en tankeväckande slutkläm.

Vid påsktid 2018 fick han vetskap om att han fått allvarlig cancersjukdom och metastaser. Han blev sjukskriven och kämpade med cellgiftsbehand-

Text: Ingrid Kyllerstedt

lingar, men blev allt sämre. Trots detta lät han alltid glad när man ringde. Han förklarade det med att han inte ville att sorgen över sjukdomen skulle ta över den tid han hade kvar, den skulle bli så ljus som möjligt.

Under det sista året blev skogen hans medicin. Att få vara ute och röja på sin egen mark och vara i naturen gav honom både den fysiska och psykiska styrka han behövde. Han bodde mestadels i Insjön i Dalarna, där han hade en snickarverkstad intill familjens hus högst upp på berget med fin utsikt. Claes var väldigt händig och gjorde allt från köksluckor till sameknivar med stor skicklighet. Claes efterlämnar sönerna Johan och Carl, svärdottern Jessica, barnbarn och livskamrat. Familjen betydde mycket för honom.

Nya rön om vitmossodling väckte intresse

Text och foto:
Monica Kling
Sabine Jordan

Vitmossodling i stor skala på avslutade torvtäkter skulle minska utsläppen av växthusgaser, säkerställa odlingssubstrat och bidra till flera av de svenska miljömålen. Det konstaterades under ett seminarium vid SLU i Uppsala, som forskaren Sabine Jordan och Institutionen för mark och miljö stod värd för.

Seminarier syftade till att skapa dialog om torvmarkens användning i framtiden, med inbjudna deltagare från forskningen, torvindustrin och berörda myndigheter i Sverige, Tyskland, Finland och Norge. Fokus låg på de dränerade torvmarkernas bidrag till utsläpp av växthusgaser och på vitmossodling som en av lösningarna, då mer kol binds in än förloras till atmosfären.

Bild tv: Många frågor och synpunkter kom fram under dagen. Här diskuterar Silke Kumar, Matthias Krebs och Hannu Salo med deltagare från Neova och Naturvårdsverket, med flera.

Bild th: Erfarenheter från tre länder redovisades av Matthias Krebs, Silke Kumar, Sabine Jordan, Hannu Salo, Madelene Carlsson och Sofia Ekmark.

Lovande tyska resultat

I Tyskland finns erfarenheter av vitmossodling sedan 20 år tillbaka, vilket Matthias Krebs vid universitetet i Greifswald och Silke Kumar från Torfwerk Moorkultur Ramsloh gav en inblick i. Flera fältförsök i mindre skala har genomförts och nu finns en 14 hektar stor odling som gett goda erfarenheter.

- Vi fick en snabb etablering och en biomassaproduktion om 8,7 ton torrsubstans per hektar och år. Den första skörden kunde tas redan efter tre år, sa Matthias Krebs.

För Silke Kumar är vitmossodling ett sätt att säkra familjeföretagets framtid, då de tyska myndigheterna inte beviljar nya tillstånd för torvtäkt.

Försöken har visat att god vattenreglering är viktigast för en lyckad etablering och tillväxt av vitmossan. Samma slutsatser har finska forskare dragit av fältförsök vid Naturresursinstitutet Luke i Helsingfors, berättade Hannu Salo från Finlands bioenergiförening, Bioenergy.

Svenskt projekt inlett

I Sverige startades ett första försöksfält om två hektar hösten 2018. Hasselfors Garden driver projektet i samarbete med SLU och TorvForsk. Vitmossans tillväxt och odlings miljöeffekter undersöks av Sabine Jordan med kolleger vid SLU. Deras resultat ska visa potentialen för en klimateffektiv och produktiv efterbehandlingsmetod på slutskördade täkter.

Sofia Ekmark och Madelene Carlsson från Hasselfors Garden gav detaljer om projektet och Sabine Jordan fyllde i med erfarenheter från återvätta torvtäkter med spontant etablerad vitmossa, där hon studerat växthusgaser.

- Torven gav upphov till en del metan, men den levande vitmossan tog upp så mycket koldioxid att det blev en kolsänka, sa hon.

Tillväxtpotential och egenskaper som odlingssubstrat kan dock skilja mellan vitmossarter och det blev tillfälle att studera ett flertal arter lite närmare. I ett av SLUs växthus kunde vi sedan se att materialet tycks fungera, då Sabine Jordan visade universitetets första odlingsförsök med vitmossa som substrat till växande kulturer.

I vitmossa som substrat, ren eller blandad med torv, växte basilika och tagetes fint i växthuset. Sabine Jordan (i mitten) berättar om odlingsförsöket.

Under diskussionerna framhölls Sveriges goda förutsättningar för vitmossodling då avslutade torvtäkter ger en bra mossmiljö, och vitmossa till startkulturen kan finnas nära till hands. Dessutom finns redan ett system för vattenreglering. ”Sphagnum farming” är sedan länge ett politiskt uppbackat koncept och bedrivs redan i många länder. I Sverige har vi ännu inte kommit dit.

För konstruktiva och värdefulla diskussioner tackar vi alla talare och medverkande från olika institutioner, såsom Econova AB, den finska Geologiska Forskningscentralen, Bioenergy, Hasselfors Garden AB, Naturvårdsverket, Neova AB, Nittedal Torvindustrí A.S, SLU, Svensk Torv & TorvForsk.

Ett särskilt tack till SLF, SLU, KSLA, TorvForsk och Rölunda Produkter för finansiell och materiell support av projektet, som seminariet ingår i.

Bild tv: Ren vitmossa av arten *Sphagnum fallax* är här substrat åt tagetes i växthuset.

Bild th: Olika vitmossesorter har olika egenskaper av betydelse för odlingen. Matthias Krebs visar skillnaderna mellan dem.

380 miljoner skogsplantor

Text: Ingrid Kyllerstedt

Varje år planteras cirka 380 miljoner skogsplantor i torvbaserad jord. För varje avverkat träd planteras cirka tre nya träd. Varje planta måste gro för att det ska löna sig och torv av hög kvalitet är det enda substrat som har de rätta egenskaperna.

Vi har besökt tre av Sveriges största plantskolor; Svenska Skogsplantor som är Sveriges största plantproducent med 5 plantskolor och som ingår i Sveaskog, Holmen Frö och Plant och Södra Skogsplantor. Södra producerar 40 miljoner plantor per år. På Holmens två plantskolor produceras också 40 miljoner plantor per år. Och på Svenska Skogsplantor odlas 27 miljoner plantor per år.

Grunden i skogsplantskolornas produktion är de fröer som till största delen kommer från fröplantager i hela Sverige. På dessa plantager växer så kallade plusträd, träd med särskilt goda egenskaper vad gäller tillväxt, kvalitet och vitalitet. Dessa korsas sig med varandra, och deras frön ger plantor med upp till 25 procent snabbare tillväxt än beståndsfrö.

Eva-Karin Brogren-Mohlin och Peter Forsberg, Svenska Skogsplantor.

Foto: Ingrid Kyllerstedt

Att odla fram skogsplantor med rätt egenskaper är en avancerad process. Den senaste tekniken används och det är imponerande mängder plantor som produceras för försäljning till skogsföretag och privata skogsägare. Sverige är indelat i 20 olika plantagezoner (användningsområden) för tall och nio olika zoner för gran, och för varje zon finns en eller flera fröplantager.

”Torv är idealiskt att odla skogsplantor i, det finns inget som är bättre eller mer ekonomiskt.”

De utvalda fröerna sås i kassetter tidigt på våren och planteras i växthus. Där får plantorna växa i cirka åtta veckor. Att använda växthus är bra för såväl plantornas tillväxt som för miljön.

Därefter flyttas plantorna ut på friland där de sköts med bevattning och gödsling. Även rätt mängd ljus är viktigt för

plantorna tillväxt. Ett omfattande program av kvalitetstester sker under hela odlingstiden.

På hösten är plantorna färdigväxta och packas i kartong. En del plantor levereras till kund samma höst, merparten lagras i frys för leverans till kund följande vår.

En alternativ produktionsmetod är att starta med mikroplantor. Sådden sker i krukor som är mikroskopiska, små som fingerborgar. När sådden är genomförd placeras kassetterna i stora växthus.

När plantorna vuxit i ungefär åtta veckor är det dags för transplantering/omskolning till större krukor. Kassetterna körs in i omskolningsrobotar där plantorna lyfts upp för att fotograferas. I en dator analyseras fotografierna för att avgöra vilka plantor som är godkända. Undermåliga plantor kasseras.

- Vi måste ha låghumiferad torv och vi använder olika sorters torvbaserad jord. Vi odlar mest tall och gran, men lärkträd finns också, säger Peter Forsberg, platschef på

planteras i svensk torv

Stakhedens plantskola som ingår i Svenska Skogsplantor, när han visar runt på anläggningen.

Odlingen kan också ske på höjden.

- Vi har en odlingskammare på åtta våningar och den metoden är vi ensamma i världen med att använda. På hundra kvadratmeter kan vi därför få plats med två miljoner plantor, förklarar Daniel Hägglund, chef för Holmen Frö och Plant.

- Torv är idealiskt att odla skogsplantor i, det finns inget som är bättre eller mer ekonomiskt. Torv ger en bra balans mellan luft och vatten till rötterna och ger plantan automatiskt rätt pH-värde, fortsätter han.

Det håller Johan Jonsson, chef Södra Skogsplantor, med om.

- Torv håller både grödan och vatten bra. När vi odlar mikroplantor är renheten och fraktionen ytterst viktig och det får vi i i torv av mycket hög kvalitet, säger han.

Tillgång på torv är en förutsättning för tillväxten i det svenska skogsbruket. Skogsbruket binder koldioxid vilket i sin tur minskar växthusgaserna. Så gott som alla plantskolor ligger i den svenska landsbygden och skapar sysselsättning åt många människor. Det finns både arbetsuppgifter som nyanlända kan klara av utan att kunna svenska så bra och kvalificerade uppgifter som kräver utbildning, menar samtliga plantskolor i detta reportage och framhåller vikten av att det svenska hållbara torvbruket kan förse skogsbruket med torv till odlingen av skogsplantor.

Daniel Hägglund med en planta efter två växtsäsonger i skogen.

Foto: Holmen Frö och Plant

Johan Jonsson, Södra med Cambi-guardplantor.

Foto: Södra

Microplantor i växthus som ska omskolas.

Foto: Södra

Efterbehandling av torvtäkter

- gynnar klimatet och den biologiska mångfalden och skapar nya viltvatten i våra landskap

Text: Rita Larsson
Foto: Neova

Det krävs alltid efterbehandling på avslutade torvtäkter i Sverige. Det ser vi inom torvbruket som positivt, det gynnar både markägarnas fastigheter och miljön och skapar stora möjligheter för en rik flora och fauna i landskapen.

För att skydda markägarna måste verksamhetsutövaren avsätta medel för efterbehandlingsåtgärder, vilka fastslås av myndighet, innan ett nytt tillstånd tas i anspråk.

Efterbehandling i ansökningsprocessen

För att en ansökan skall vara komplett måste en väl beskriven efterbehandlingsplan bifogas ansökan. Denna efterbehandlingsplan är preliminär och man utgår då ifrån de förutsättningar (såsom politiska beslut, närmiljöer, vatten, hydrologi och om man kan bidra till att öka naturvärden i området) som råder vid tillfället för ansökan – en ögonblicksbild kan man säga. Att den vid ansök-

ningstillfället är preliminär beror på att den politiska agendan ändras, nya fokus vad gäller miljön och klimatet sker under gång, samt att nya regler kommer från EU.

Idag söker man i regel täktverksamhet på en yta motsvarande ca 25 år och finns det tillräckligt med torv kvar då tillståndstiden närmar sig utgång, kan man välja att söka nytt tillstånd för fortsatt verksamhet. Totalt kan produktion pågå upp till ca 35-45 år. Under den här tiden hinner det hända mycket både politiskt och i närmiljöerna kring torvtäkten.

Slutlig efterbehandlingsplan

Det är vanligt att ansvariga myndigheter i beslutet anger i hur god tid ett förslag på en slutlig efterbehandlingsplan ska sändas till myndigheterna.

Därefter ska berörda markägare få lämna synpunkter/önskemål. Idag tar man stor hänsyn till markägar-

nas önskemål och försöker möta önskemålen så långt det är tekniskt och ekonomiskt genomförbart. Det är dock myndigheterna som tar det slutgiltiga beslutet om hur täkten ska efterbehandlas. I tillstånden framgår det när förslag på en slutlig efterbehandlingsplan skall vara inlämnat. Det brukar formuleras som i god tid innan tillståndet upphör, senast tre år innan tillståndstidens utgång eller senast fem år innan tillståndstidens utgång.

Såväl olika djur- som växtarter etablerar sig snabbt på efterbehandlade marker. Enligt naturvärdesinventeringar som har skett på efterbehandlade täkter har en mängd växter och framförallt fåglar och insekter, hittat ett andningshål i områden där det oftast saknas öppna vattenspeglar med skyddande vegetation. Denna rika etablering har skett endast några år efter att täkten har avslutats.

Man har konstaterat att det är till stor hjälp för etableringen av olika fågelarter att noga planera för olika häckningsholmar i dessa nya miljöer.

Foto tv: Alsmyran, här pågick produktion till och med 2013, bilden är tagen 2016

Foto th: Skråttmyran, här pågick torvproduktion fram till början av 90-talet, bilden är tagen 2016.

Nygårdsmyren juni 2017 efter avslutad täktverksamhet som pågick från till 2010.

Generella efterbehandlingsåtgärder

De vanligaste efterbehandlingsmetoderna är beskogning eller att låta hela eller delar av området återgå/omvandlas till våtmark med öppna vattenspeglar där så är möjligt.

Andra förekommande alternativ är energiskogsodling, jordbruk, fiskodling eller t ex golfbana. Idag krävs redan vid ansökan att man

beskriver mer utförligt hur ytan kan tänkas efterbehandlas så att miljön i området gynnas positivt (rekreation, flora och fauna).

Val av åtgärder

Valet av efterbehandlande åtgärder baseras på faktorer såsom kvarvarande torvdjup, torvens fysikaliska och kemiska egenskaper, dränerings- och jordartsförhållanden samt klimat och topografi. Genom att planera

åtgärderna i ett tidigt skede kan rätt förutsättningar skapas som gynnar efterbehandlingsresultatet.

Torvproduktionen resulterar i en successiv sänkning av vattennivåerna inom täktområdet. Den grundläggande frågan vid valet av efterbehandlingsåtgärd är om markytan inom täktområdet efter avslutad produktion, ligger över eller under omgivande vattennivåer.

Förfarande inför efterbehandling av avslutade täktytor

- Samråd med myndigheter och markägare (förbereds genom förslag till efterbehandling).
- Upprättande av en slutlig efterbehandlingsplan med tillhörande beskrivning av val av åtgärder för olika ytor inom täktområdet, därefter skickas underlagen till myndigheter för godkännande.
- Beredningsarbeten påbörjas beroende av vilka efterbehandlingsåtgärder som ska utföras.
- Om skog ska planteras och gödsling är nödvändig ska detta informeras myndighet.
- Man måste beställa plantor i god tid, väntar man för länge kan det bli svårt att få tillräcklig mängd.
- Besiktning med markägare och myndighet under efterbehandlingsprocessen.
- När efterbehandlingsarbeten är klara och ytterligare kompletteringsåtgärder utförts skall detta godkännas av myndighet.
- Efter godkännande ska en slutredovisning upprättas över efterbehandlingsåtgärder som har skett och hur man har gått tillväga för att uppnå resultatet samt beskrivning av ev avvikelser från upprättad slutlig plan efter godkännande från myndighet.
- När myndighet anser att efterbehandling är fullbordad skickas beslut om detta ut och marken kan återlämnas till markägaren som då tar över ansvaret för området.

Torven borde vara hetare i Almedalen

Text: Robert Wedmo
Foto: Katarina
Mangusson

Som Almedalen-resenär och relativt flitig debattör inom jord-, skogs- och torvbruk har jag de senaste åren trivts som fisken i vattnet i Almedalen.

För tre år sen låg mycket av fokus på skogen som räddningen för klimatet och samtidigt skogen som behövs för artbevarande. Det var ett veritabelt nöje att i den mixen slänga in frågor om torv och torvbruk. Några kraftvärmeverk hade signalerat redan då att de skulle sluta använda sig av torven, nu var det sopor och bioenergi som gällde. Detta vidhölls glatt även förra sommaren men som vi i torvbranschen vet blev efterfrågan ifjol på våra produkter så stor att det var svårt att möta efterfrågan. I Stockholm gick det så pass långt att det började eldas med kol igen i deras energimix under vintern.

Torven har således på egen kraft tagit sig tillbaka i energimixen trots allt tal om att det ”fossila” ska fasas ut. Där torven felaktigt benämns som fossil, när den i själva verket är förnybar, om än långsamt förnybar.

”Vi har nu en unik chans att visa vad vi kan när det kommer till efterbehandling, klokt resursutnyttjande och vad stadsnära odling verkligen innebär.”

Även media har under året undermedvetet givit torven ett oväntat lyft såväl i Svenska Dagbladet som i Vetenskapsradion i P1 där växt- och husodlingen har lyfts för framtidens livsmedelsförsörjning. Det har det varit väldigt lätt att i Almedalen i år hänvisa till dessa reportage som många känner till och påpeka att den här maten ofta odlas i torv.

Jag hade förmånen att innan Almedalen på Borgeby Fältdagar få arbeta ihop med Kristina Yngwe, (C) ordförande i Miljö- och jordbruksutskottet, några timmar. Som vanligt lobbade jag för torven. Hon tittade lite förvånad på mig och utbrast ”Du den frågan är inte den hetaste inom politiken just nu.” Nej det är möjligt, svarade jag, men ur såväl matförsörjning-, biodrivmedel- och energiförsörjnings-synpunkt borde den vara det.

I Almedalen fanns inte torven med under ett enda seminarium, men vid varje enskild och privat diskussion fanns det god medvetenhet om torvens betydelse för våra kraftvärmeverk, för vår export av odlingssubstrat samt för Sveriges säkerhetspolitiska läge.

Torven kommer således även fortsättningsvis vara intressant, kriget mot torvbruket har tillfälligt stannat av. Vi har nu en rätt så unik chans att faktiskt visa vad vi kan när det kommer till efterbehandling och klokt resursutnyttjande och vad stadsnära odling verkligen innebär.

Robert Wedmo
Mark- och miljörådgivning

Så min uppmaning till våra medlemmar blir därför att lägga extra krut vid möten med närboende, grannar och våra representanter från myndigheter. Nämn gärna vad deras mat odlats i för substrat, påpeka att det är torv som balanserar energimixen i ert lokala kraftvärmeverk. Berätta hur ni ersätter kol och olja, konkurrerar ut stenullen och hur ni efter färdig skörd återskapar biologisk mångfald som varit förlorad i generationer.

Eller som två entusiaster jag mötte gjorde. De har börjat odla te i Sverige. I torv, den perfekt sura jorden. Den efterbehandlingsplanen skulle jag vilja vara med och ta fram. Från torvtäkt till te-odling. Det ger jobb och framtidstro för vår bransch.

Svensk Torvs medlemmar

Aros Maskin & Emballage AB
www.arosmaskin.se

BMR Produkter
www.bmrprodukter.se

COWI
www.cowi.se

Degernes Torvstrøfabrikk
Kontakt: Ragnar R. Halvorsen,
rrbalvo@gmail.com

E.ON Värme Sverige
www.eon.se

Econova
www.econova.se

Emmaljunga Torvmull
www.emmaljungatorvmull.se

Fagerhults Torv
www.fagerhultstorv.se

Färnbo Skogs- och kartjobb
Kontakt: Rolf Andersson,
rolfan.sixbo@gmail.com

Garden Products
www.gardenproducts.se

GeoPro
www.geopro.se

Gällivare Energi
www.gallivareenergi.se

Hasselfors Garden
www.hasselforsgarden.se

Hedberg Ekologkonsult
www.ekologkonsult.se

Holmebo Torv
www.holmebotorv.com

Holmen Energi
www.holmen.com

Hummeltorp
www.hummeltorp.se

Hyltetorps Torv
hyltetorpsstorv@hotmail.com

Härjeåns Energi
www.harjeans.se

Hörle Torv
Ågs av Horticoop, Lentse Potgrond i
Nederländerna. www.horticoop.com

ILOO - Ingenjörfirma Lars-Ola Olsson
Kontakt: iloo@telia.com

Jiffy Group
www.jiffygroup.com

Jordförbättringar i Frändefors
Kontakt: Conny Carlsson,
vbgrostskydd@gmail.com

Jämtkraft
www.jamtkraft.se

Killebergs Torvindustri
Kontakt: killtorv@telia.com

Kommunbränsle i Ådalen
www.bmab.se och ovikenergi.se

Krontorp
www.krontorp.se

Linnea Consulting
Kontakt: per-axel.f@telia.com

Mark- och miljörådgivning Sverige
www.markochmiljoradgivning.se

Mullmäster
www.stallvital.se

Neova
www.neova.se

Nordby Maskin
www.nordbymaskin.no

RS Produkter
www.rsmustang.se

Råsa Torv
Kontakt: rasatorv@gmail.com

Ryttarens Torvströfabrik
www.ryttaren.nu

Rölunda Produkter
www.rolunda.se

Sandviken Energi
www.sandvikenenergi.se

ScanPeat
www.scanpeat.com

Skellefteå Kraft
www.skekraft.se

Svenarums Torvprodukter
www.svenarumstorvprodukter.se

Sävne Torv
www.savne-torv.se

Södra Skogsenergi
www.sodra.se

Södra Århults Torv
www.sodraarhultstorv.se

Söttesmåla Naturtorv
Kontakt: softesmalanaturtorv@telia.com

Torstamåla torvmuseum
www.hembygd.se/dadesjo/torstamala-torvmuseum/

Torvfabrikernas Centralförening (TFC)
Kontakt: Claes Bohlin,
claes@cymbio.se

Ulvö Torv
Kontakt: ulvotorv@telia.com

Uvat
www.uvat.se

VTS Maskin & Ryd Torv
www.vtsmaskin.se

En kortfattad presentation samt kontaktuppgifter till samtliga medlemsföretag finns på www.svenskatorv.se under fliken Medlemmar.

MEDELEM I
BRANSCHFÖRENINGEN
svensk
TORV

Vill du veta mer?

Branschföreningen Svensk Torv informerar och arbetar för torv och den roll den fyller i ett hållbart torvbruk och energisystem. Torv används för energiändamål, i yrkesmässig trädgårdsodling och hobbyodling som substrat och jordförbättring samt som strö inom djurhållning. Sveriges yta består till en fjärdedel av torv och rätt förvaltd kan denna inhemska råvara bli en ännu större tillgång.

För mer information se www.svensktorv.se
eller mejla till info@svensktorv.se.
Följ oss även på Facebook [@svensktorv](https://www.facebook.com/svensktorv)

Denna tidning ges ut av Branschföreningen Svensk Torv och medföljer även som bilaga i tidningen Bioenergi.

Nygårdsmynen, foto: Neova

BRANSCHFÖRENINGEN
svensk
TORV